

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Oboer/4/2024
Identifikačné číslo spisu: 5711212453
Dátum vydania rozhodnutia: 24.09.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:5711212453.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčikovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v exekučnej veci oprávnenej H. S., rod. O., nar. X.XX.XXXX, bytom D., zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Ďurčaťovou, Kollárová 35, Martin, proti povinnému H. O., nar. X.XX.XXXX, F., o vymożenie uloženej povinnosti zameškaného výživného a i., vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17Er/3239/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 23. januára 2024, č. k. 9CoEk/30/2023-126, takto

rozhodol:

Dovolanie oprávnenej o d m i e t a .

Povinný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 17Er/3239/2011-99 zo dňa 25.9.2014, vydaným vyšším súdnym úradníkom zamietol v prvom výroku námietky povinného proti exekúcii vedenej na úrade súdneho exekútora Mgr. Milana Somika, zastupujúceho súdneho exekútora Mgr. Juraja Galla, pod sp. zn. EX 1701/2011. Druhým výrokom súd prvej inštancie predmetnú exekúciu zastavil.

2. V odôvodnení uviedol, že konanie o námietkach je konaním, v ktorom súd rozhoduje, či exekúcia začala dôvodne, pričom v danom prípade zameškanosť z titulu neuhradeného výživného v tom čase existovala a návrh na vykonanie exekúcie bol oprávnenou podaný dôvodne, preto súd prvej inštancie konštatoval, že exekúcia sa začala oprávnene.

Ďalej uviedol, že povinný mal ku dňu podania návrhu na vykonanie exekúcie zameškané výživné vo výške 648 eur. Oprávnená síce žiadala v návrhu vymáhať sumu vo výške 764 eur, avšak po preukázaní dôkazných listín, zameškané výživné predstavovalo sumu 648 eur, preto súd prvej inštancie uvedené

námietky povinného zamietol ako nedôvodné.

3. Nakoľko povinný predložil súdu prvej inštancie dôkazy o platbách, ktoré ako výživné už uhradil, vykonal súd prvej inštancie šetrenie, aby zistil, či nevznikol dôvod na zastavenie exekúcie z titulu vymoženía pohľadávky vymáhanej v tomto exekučnom konaní.

Súd prvej inštancie po spočítaní všetkých úhrad, ktoré povinný zaplatil v období od 6.4.2009 do 2.10.2013 zistil, že tento zaplatil výživné v celkovej výške 12 760 eur, pričom za toto obdobie mal zaplatiť právne túto sumu. Tiež uviedol, že dňa 21.10.2013 bolo súdnym exekútorom doručené súdu podanie, v ktorom oprávnená oznámila, že je schopná sa sama živiť, a teda podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, nie je jej otec H. O. povinný voči nej plniť vyživovaciu povinnosť.

4. S ohľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie zistil, že existujú dôvody pre zastavenie exekúcie, pretože povinný splnil, čo mu ukladal exekučný titul a zaplatil zmeškané výživné vrátane bežného výživného a exekučný titul, na základe ktorého sa začala a viedla exekúcie sa rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/280/2013

zo dňa 12.12.2013, ktorým bolo rozhodnuté o zrušení vyživovacej povinnosti, stal neúčinným, keďže oprávnená je schopná sa sama živiť, súd exekúciu zastavil podľa ust. § 57 ods. 1

písm. b) v spojení s ust. 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku. Na záver uviedol,

že po právoplatnosti uznesenia súd na návrh súdneho exekútora rozhodne o trovách exekúcie

5. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením č. k. 9CoEk/30/2023-126

zo dňa 23.1.2024, v prvom výroku uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej časti II. potvrdil. Druhým výrokom rozhodol, že povinný má právo na náhradu trov odvolacieho konania voči oprávnenej v rozsahu 100%. Posledným výrokom rozhodol, že uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. zostáva nedotknuté.

6. Odvolací súd sa stotožnil s argumentami oprávnenej, ktoré sa týkali jej samotného nároku na náhradu trov exekučného konania poukazujúc na druhú vetu § 200 ods. 1 Exekučného poriadku. Uviedol, že povinný má povinnosť nahradiť oprávnenému trovy, ktoré mu vznikli v rámci exekučného konania, a ktoré tvoria príslušenstvo pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd zároveň poukázal na správnosť výroku II.,

a uviedol, že opravný prostriedok odvolateľky svojim obsahom smeruje k vymoženiu trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní, ktoré trovy ale neboli predmetom rozhodovania o zastavení, keďže tieto budú upravené až následným osobitým uznesením exekučného súdu o trovách, ktoré vydanie si exekučný súd vyhradil na čas po právoplatnosti oprávnenou napadnutého uznesenia.

7. Odvolací súd tiež poukázal na to, že § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku neukladá prvostupňovému súdu povinnosť rozhodnúť o trovách jedným uznesením, predpokladá procesný výsledok konania o exekúcii ako takej (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/6/2010). Ak teda súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že o trovách exekučného konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, neporušil ustanovenie § 200 ods. 1 Exekučného poriadku a nedošlo ani k porušeniu práv oprávnenej

v tomto konaní, pretože súd prvej inštancie postupoval v medziach svojej právomoci.

K inému záveru by odvolací súd mohol dospieť len vtedy, ak by súd prvej inštancie o tomto nároku odmietol rozhodnúť, resp. zostal by nečinný aj po právoplatnosti odvolateľkou napadnutého rozhodnutia o zastavení exekúcie.

8. Ohľadom námietky povinného, že žiada, aby súd o trovách rozhodol podľa § 203

ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku odvolací súd uviedol, že § 203 ods. 1 Exekučného poriadku rieši prípad, ak k zastaveniu exekúcie dôjde zavinením oprávneného.

V danom prípade bol návrh na vykonanie exekúcie podaný oprávnenou dôvodne, pretože povinný mal v čase podania návrhu zameškané výživné vo výške 648 Eur.

Skutočnosť, že sa exekučný titul stal rozhodnutím Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/280/2013 zo dňa 12.12.2013 neúčinným nemožno považovať za zavinenie na strane oprávnenej. Povinným uvedené

ustanovenie § 203 ods. 2 Exekučného poriadku rieši prípad, ak súd zastaví konanie podľa § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku, teda v prípade, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, čo však nie je tento prípad a povinný v priebehu vykonávacieho konania povinnosť splnil a zameškané výživné a bežné výživné doplatil.

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila podľa ustanovenia § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), a zároveň aj podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

10. Namietala, že uznesením odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva oprávnenej na spravodlivý proces, pretože jej bol odopretý nárok na náhradu účelne vynaložený trov od povinného. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nezohľadnil skutočnosť, že doposiaľ neboli vymožené rovy oprávnenej, ktoré vznikli v exekučnom konaní. Ďalej uviedla, že hoci odvolací súd skonštatoval, že oprávnená má nárok na náhradu trov exekučného konania od povinného, tak výrok uznesenia súdu prvej inštancie o zastavení exekučného konania nezmenil, ale potvrdil, v dôsledku čoho došlo k právoplatnému zastaveniu exekučného konania, a tým k odopretiu práva oprávnenej na náhradu trov konania od povinného, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej vymáhanou pohľadávkou, čím mal porušiť aj jej právo vlastníť majetok. Ďalej namietala, že k zastaveniu exekúcie došlo v rozpore s ustanoveniami Exekučného poriadku, pretože nedošlo k uspokojeniu všetkých nárokov - príslušenstva pohľadávky, ktoré bolo predmetom exekučného konania. Dovolateľka uviedla, že odôvodnenie napadaného rozhodnutia nevyhovuje všeobecnej požiadavke, reagovať jasne a zrozumiteľne na všetky ním nastolené relevantné otázky, ktoré majú pre rozhodnutie vo veci podstatný význam.

11. Záverom uviedla, že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od zodpovedania otázky týkajúcej sa posúdenia zákonnosti zastavenia exekučného konania (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Dovolateľka otázku špecifikovala v znení „Je súd oprávnený zastaviť exekučné konanie v celom rozsahu ak došlo k uspokojeniu pohľadávky oprávnenej v priebehu exekučného konania avšak nedošlo k uspokojeniu trov konania oprávnenej, ktoré vznikli v exekučnom konaní a oprávnená na ich uspokojení trvala?“.

12. Podľa dovolateľky súdy nižšej inštancie nezohľadnili tú skutočnosť, že povinný síce splnil čo mu ukladal exekučný titul avšak neuhradil trovy, ktoré oprávnenej vznikli v rámci exekučného konania, a ktoré si oprávnená uplatnila. V prípade ak by si povinný riadne a plnil svoju vyživovaciu povinnosť voči oprávnenej, exekučné konanie by nebolo začaté ani vedené, a teda oprávnenej by nevznikli žiadne náklady za účelom vymoženia jej pohľadávky.

13. Oprávnená navrhla dovolaciemu súdu, aby výrok I. a II. uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoEk/30/2023 zo dňa 23.1.2024 zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu.

14. K dovolaniu oprávnenej sa povinný nevyjadril.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená, zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, po preskúmaní veci bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

16. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

17. Podľa § 202 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom od 1. apríla 2017, dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

18. Podľa § 243h ods. 1 veta prvá Exekučného poriadku ak tento zákon v § 243i až § 243k

neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

19. Zo spisu vyplýva, že predmetné exekučné konanie sa začalo 3.10.2011, doručením návrhu oprávnenej na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi Mgr. Jurajovi Gallovi. Dňa 1.4.2017 nadobudla účinnosť novela Exekučného poriadku, vykonaná zákonom č. 2/2017 Z. z., ktorá modifikovala spôsobilý predmet dovolania (ako jednej z objektívnych podmienok jeho prípustnosti) tak, že vylúčila prípustnosť dovolania proti uzneseniam vydaným v exekučnom konaní. V prechodných ustanoveniach (k úpravám účinným od 1.4.2017) síce stanovila, že ak § 243i až § 243k neustanovujú inak, exekučné konania začaté pred 1.4.2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31.3.2017 (§ 243h ods. 1), avšak vo vzťahu k opravným konaniam, a teda ani k dovolaciemu konaniu, uvedená novela Exekučného poriadku neurčila žiadne pravidlo. Je preto potrebné vychádzať z princípu jej okamžitej aplikability aj na konania začaté pred 1.4.2017. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutiach sp. zn. 3ECdo/27/2017, 4ECdo/23/2017, 5ECdo/10/2017, 7ECdo/3/2017, 8ECdo/17/2017, 5ECdo/2/2018, 1Oboer/23/2018, 1Oboer/1/2023 a mnohých ďalších, pričom Ústavný súd Slovenskej republiky uvedený záver vo svojich rozhodnutiach opakovane vyhodnotil ako ústavne konformný (napr. II. ÚS 185/2018, III. ÚS 276/2018, I. ÚS 281/2018, I. ÚS 259/2018).

20. Vyššie uvedené ustanovenie § 202 ods. 4 Exekučného poriadku je od uvedeného dňa okamžite aplikovateľné v prípade kumulatívneho splnenia dvoch podmienok:

a) rozhodnutie, proti ktorému dovolanie smeruje, bolo vydané po uvedenom dni a b) dovolanie bolo podané po uvedenom dni. Uvedený právny záver považuje Ústavný súd Slovenskej republiky za ústavne udržateľný (I. ÚS 74/2019).

21. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že dovolacie konanie bolo začaté podaním dovolania dňa 19.4.2024, teda za účinnosti novej právnej úpravy, zavedenej novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 2/2017 Z. z. Ak by sa prípustnosť dovolania posudzovala výlučne len podľa nej a podľa okamihu začatia dovolacieho konania, bolo by dovolanie bez ďalšieho neprípustné. Avšak vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu, a teda vzhľadom na rešpektovanie ústavných princípov dôvery v platné právo a legitímneho očakávania, ako aj dôvery v správnosť aktov orgánov verejnej moci, vrátane v nich obsiahnutého poučenia o možnosti opravných prostriedkov, dovolací súd pri riešení tejto otázky považoval za správne, aby sa prípustnosť dovolania posudzovala podľa právnej úpravy platnej v čase vydania dovolaním napadnutého rozhodnutia (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6ECdo/15/2017 z 27.9.2017, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2018 pod poradovým číslom 24).

22. V posudzovanej veci bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré bolo v rámci exekučného konania vydané už za účinnosti novej právnej úpravy dňa 23.1.2024. S poukazom na uvedené bolo preto na predmetné dovolacie konanie potrebné aplikovať právnu úpravu Exekučného poriadku v znení účinnom od 1.4.2017, ktorá prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní vylúčila.

23. Vzhľadom na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané a dovolacie konanie bolo začaté už za účinnosti zákonom č. 2/2017 novelizovaného Exekučného poriadku, prípustnosť dovolania oprávnenej podaného proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní je vylúčená podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku.

24. Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené, dovolanie oprávnenej podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania povinného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2

CSP).

26. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.